

Aprendre a ser, aprendre a conviure

ESPECIAL REVISTA "LLEURE": Les colònies són una bona oportunitat per treballar les competències emocionals perquè afavoreixen les relacions amb altres persones i amb un mateix. Permeten practicar l'educació amb metodologies vivencials i participatives, que tenen en compte l'experiència personal dels infants, el seu entorn i les seves necessitats.

El moment clau per iniciar el desenvolupament sistemàtic de les competències emocionals és en la infància, quan s'as senten les bases del creixement i l'aprenentatge. És necessari ensenyar els nens i nenes a connectar amb si mateixos perquè puguin identificar com se senten i comprendre que això afecta el seu comportament. L'escola és un pilar bàsic per al creixement dels infants i, tot i que tradicionalment ha prioritzat els aprenentatges cognitius, l'educació cada vegada s'orienta més al ple desenvolupament de la personalitat de l'alumne. Diferents motius justifiquen abordar i treballar la dimensió emocional als centres educatius i en totes les etapes, i més encara en les obligatòries.

En diversos informes, la [Unesco](#) considera que entre els quatre pilars que constitueixen les bases de l'educació es troba: «aprendre a ser», per desenvolupar positivament la personalitat en tota la seva riquesa i «aprendre a viure junts», la qual cosa significa establir relacions interpersonals útils. També afirma que l'educació emocional és un complement indispensable en el desenvolupament cognitiu i una eina fonamental de prevenció de molts problemes personals. La importància de les habilitats emocionals i socials també queda reflectida en els currículums de competències bàsiques fixat pel [Departament d'Ensenyament](#). Per això, cada cop més centres busquen que el progrés cognitiu vagi de la mà de l'emocional.

Viure i conviure a les colònies

Durant l'etapa escolar, els infants viuen moltes experiències i, atesa la importància de la seva gestió, molts dels centres opten per activitats que ajudin l'alumne a manifestar el que sent, a comprendre i a empatitzar amb els companys. Així doncs, l'educació emocional s'està convertint en una eina fonamental en tots els àmbits de l'ensenyament. No només ajuda al fet que els nens i nenes es coneguin millor a sí mateixos, sinó també a comprendre més i millor als altres. En aquest àmbit, l'educació en el lleure pot ser la gran aliada per millorar les competències emocionals amb eines pedagògiques actives: sentir i viure les experiències, l'esforç, la convivència amb el grup, la resiliència, la tolerància o l'afecte per les persones són algunes de les qüestions que es posaran en joc.

Aquest aprenentatge es presta a adquirir-se especialment en entorns educatius del lleure, com en les colònies, ja que les activitats es desenvolupen en un temps privilegiat per experimentar emocions i en què es poden trobar referents, espais d'intercanvi, de contrast i d'assimilació. Segurament les sortides escolars, fora de l'entorn habitual i lluny de la família, despertaran sentiments diferents en els nens i nenes i els oferiran condicions òptimes per explorar-se i qüestionar-se. A través de les diferents propostes educatives, però també amb la vivència de les petites accions quotidianes que només es poden donar en una activitat de 24 hores, practican i desenvoluparan la consciència emocional i l'expressió oberta del què senten. Així, podran interpretar la influència sobre les conductes pròpies i dels altres en un espai de confiança que potencia el *feedback* entre grup, l'autonomia i la resolució positiva de possibles conflictes.

Durant les estades escolars es crearan vincles amb diferents dinàmiques i a través d'una comunicació oberta i de confiança, que permetran practicar les competències emocionals i a posar nom als sentiments. Un exemple excel·lent per treballar-les és la música ja que quan el grup canta o balla desperten les emocions i les deixen fluir. El centre d'interès és una altra de les

eines que s'utilitzen a les colònies per fer activitats més participatives i viscudes. Permet que els nens i nenes s'identifiquin amb els personatges, genera vincles emocionals i és un bon recurs perquè canalitzin les emocions.

Les colònies també poden donar oportunitats úniques com tenir cura dels animals de la granja. Fent una gimcana, baixant en tirolina o alimentant les gallines poden millorar l'estat d'ànim i treballar l'empatia, l'autosuperació, les capacitats socials i de comunicació. Les convivències també fomenten l'aprenentatge a través del joc amb què es facilita la interacció i l'expressió lliure dels sentiments. Dóna l'oportunitat òptima per riure, fomentar el sentit de l'humor i les emocions positives. Així, els infants poden transformar allò que han viscut i ho poden adoptar en el seu dia a dia. Per exemple, poden provar de posar-se a la pell de l'altre i aprendre a empatitzar-hi o a cooperar.

Però les colònies no només proporcionen al grup experiències intenses i saludables sinó que també conviden a la reflexió crítica. Són una bona oportunitat per ensenyar a traduir les sensacions i les emocions en reflexions i, així, ajudar en el procés d'interiorització i de creixement personal. És precisament aquesta dimensió de reflexió crítica i personal la que diferencia les d'altres ofertes de lleure menys educatives. En definitiva, les estades escolars creen contextos idonis de creixement i desenvolupament personal i social per als alumnes amb experiències reals de la vida. D'aquesta manera, s'aconsegueixen practicar aquestes competències clau en altres contextos diferents als habituals. Així, família, escola i temps de lleure educatiu es complementen i s'enriqueixen mútuament.

Potser t'interessa: [*Especial revista "Lleure": Aprendre a ser, aprendre a viure.*](#)